

Handlingsprogram for anlegg og områder - friluft, idrett og kulturarena 2026 – 2035

Bystyrets årlige rullering av handlingsprogrammet, avgjør prioritering av anleggene.

Det understrekes at oversikten under her er uttrykk for anleggsbehov på kultur-, idrett- og friluftslivsområdet. Gjennomføring avhenger av finansiering. De fleste anleggene kan delvis finansieres over spillemidler. Som hovedregel kan det søkes om inntil 1/3 av godkjente kostnader på ordinære anlegg.

Spillemidler til bygging og rehabilitering av nærmiljøanlegg, idretts- og friluftslivsanlegg skal bidra til infrastruktur som gir befolkningen mulighet til å drive fysisk aktivitet, både i regi av den frivillige, medlemsbaserte idretten og gjennom muligheten for egenorganisert, fysisk aktivitet.

Spillemidler til kulturarenaer skal bidra til at det bygges egne lokaler, bygninger og utearenaer, som gir rom for ulik kulturell virksomhet med fokus på deltakelse, utøvelse og formidling av kunst og kultur. Kulturarenaer defineres som kulturhus, flerbrukslokaler eller spesiallokaler for kunst og kultur.

Oversikten fra bl.a. Arendal idrettsråd viser, at det er stor underdekning på anlegg generelt. Dette vises også i Norsk idrettsinndeks/Telemarksforskning.

Når det gjelder kulturarenaer, så har kommunen ikke noe felles organ å forholde seg til slik som den har med idretten. Oversikt og prioritering her er derfor basert på innspill og kulturenhetens kunnskap om behov på området. I planperioden vil kommunen etablere tettere samarbeid med kulturlivets aktører for å få innspill til prioritering av kulturlivets behov.

Den årlige rulleringen av handlingsprogrammet åpner for at anlegg som ikke er på oversikten under her, kan legges til. Det at planen har et tiårsperspektiv, kan føre til at nye anlegg kommer til og at noen kanskje faller ut.

Den kommunale anleggslisten er en oversikt over nye anlegg som ønskes eller eksisterende som har eller vil få behov for rehabilitering i planperioden. Eventuell realisering gjøres i forbindelse med behandling av kommunens langsiktige investeringsplaner og kommunens årlige handlings- og økonomiplaner.

Foreningseide anlegg prioriteres alltid før kommunalt eide anlegg i spillemiddelsammenheng. Arendal kommune forskutterer spillemidler ved ventetid. Dette gjør det enklere for lag og foreninger å etablere egne anlegg. For å dekke anleggsbehovet, så er det avgjørende for Arendal at idrettslagene bidrar til utbygging. I Arendal kommune eier idrettslagene 52% av anleggene. Til sammenlikning eier idretten 29% i Kristiansand kommune.

Kulturlokaler, idrettsanlegg og friluftslivsanlegg er alle viktige møteplasser, der mennesker treffes for å utøve aktivitet eller bare være sammen. En anleggsplan skal bidra til at vi har anlegg for ulike behov. I tillegg er målet at alle oppvekstområder skal ha lavterskel-møteplasser, ofte med utgangspunkt i skoler eller forsamlingslokaler.

I anleggslistene har vi prioritert investeringer i kortsiktige og langsiktige tiltak. Kortsiktige tiltak regnes for tiltak i perioden før 2030 og langsiktige tiltak for perioden etter 2030. Den årlige rullering av anleggslisten, kan endre på prioriteringene her.

Idretts- og friluftslivsplanlegg - behov idrettslagseide eller private anlegg

* Anlegg som er merket med «søkt 2025 eller 2026», blir sannsynligvis alle realisert i løpet av 2026 eller 2027.

** Årstall ført opp under rehabilitering av kunstgressbaner, er det året det kan søkes om spillemidler til rehabilitering. Det kan gis tilskudd etter 10 års bruk. Alle kunstgressbanene har i dag platholdig ifyll. Dette skal utfases og erstattes med miljøvennlig ifyll ved rehabilitering.

Anleggssted	Anleggstype / beskrivelse	Eier / søker	Kan søke spillemidler	Tids-horisont
Seilerhytta	Rehabilitering av brygge	Arendals seilforening	Søkt 2026	Kortsiktig
Gjennestad o-kart	Rehabilitering o-kart	Øyestad IF Allianse	Søkt 2026	Kortsiktig
Parkveien	Game Streethouse Arendal	Arendal Streetbasket klubb	Søkt 2026	Kortsiktig
Hove kunstgressbane	Rehabilitering av Lysanlegg - LED	Trauma IF	Søkt 2026	Kortsiktig
Rygene kunstgressbane	Rehabilitering av lysanlegg - LED	Rygene IL	Søkt 2026	Kortsiktig
Kloppedal diskolf	Nybygg klubblokaler	Sørfjell IL	Søkt 2026	Kortsiktig
Nordbødalen	Sykkelanlegg - pumptrack	Arendal singletrack	Søkt 2026	Kortsiktig
Kjenna lysløype	Rehabilitering lysanlegg til LED (nærmil-jøanlegg)	Trauma IF	Søkt 2026	Kortsiktig
Songe diskolfbane	Nybygg faste diskolfkurver (nærmiljøanlegg)	Songe Vel	Søkt 2026	Kortsiktig
Tyholmen videregående skole	Nybygg trimpark (nærmiljøanlegg)	Agder fylkeskommune	Søkt 2026	Kortsiktig
Vindholmen – Arendal folkebad	Svømmeanlegg planlegges med bygge-start etter vedtak om oppstart. Endelig vedtak om anlegget skal realiseres, vedtas av Arendal Fossekompani senest august 2026. Dersom Arendal Fossekompani vedtar ikke å bygge folkebadet, må Arendal kommune umiddelbart starte planlegging av svømmeanlegg i kommunal regi.	Arendals Fossekompani	NEI	Kortsiktig
Flosta trialbane	Utbedring bane med LED-belysning og parkering	Flosta trialklubb	JA	Kortsiktig
Sandnes lysløype	Rehabilitering	Tromøy idrettslag	JA	Kortsiktig
Nesheim skole	Rehabilitering ballbinge	Austre Moland UIL	JA	Kortsiktig
Brattåsen hoppanlegg	Bygge om K40 til K30	Øyestad IF Allianse	Må avklares	Kortsiktig
Ulike områder	O-kart – behov for kart over nye områder samt oppgradering/fornyng av gamle kart	Flere idrettslag	JA	Kortsiktig
Flosta	Rehabilitering av bryggeanlegg	Flosta motorbåtforening	JA	Kortsiktig
Vatnebu kunstgressbane	Rehabilitering av kunstgressbane, 9-bane (2023)	Flosta IL	JA	Kortsiktig
Myra kunstgressbane	Rehabilitering av Myra kunstgressbane, 11-bane (2027)	Myra UIL	JA	Kortsiktig
Nedenes kunstgressbane	Rehabilitering Multicom Arena, 11-bane (2027)	Øyestad IF	JA	Kortsiktig

Hisøy kunstgressbane	Rehabilitering av kunstgressbane, 11-banen (2028)	Hisøy IL	JA	Kortsiktig
Hove kunstgressbane	Rehabilitering av Hove kunstgressbane, 11-bane (2030)	Trauma IF	JA	Kortsiktig
Sandnes kunstgressbane	Rehabilitering av Sandnes kunstgress-bane, 11-bane (2030)	Tromøy idrettslag		Kortsiktig
Ulike anlegg I hele kom-munen	Strømsmart i sør – støtteordning fra Sparebanken Sør via Sørfondet 2025 - 2028 Prosjektets mål er å redusere energibruk og driftskostnader knyttet til lysanlegg for idrettslagene i Agder på eksisterende idrettsanlegg og idrettsbygg der dette er relevant. Alle typer idrettsanlegg omfattes av ordningen – inkludert klubblokaler, garderobes og tilhørende arealer – forut-satt at rehabiliteringen kvalifiserer for spillemidler og at spillemiddelsøknaden blir godkjent.	Flere idrettsanlegg har meldt inn behov om utskifting av eldre ly-sanlegg til LED – anlegg. Prioritering av anlegg gjøres i den årlige ruller-ing av planen.	JA	Kortsiktig
Aktuelt areal er Røyermyr (inn ved vekta /Haslestad) men ingen endelig avklaring	Skyteanlegg – Riflebaner (100m, 200m), leirduebane, kortholdsbaner (30m, 25m, feltbaner), klubbhus, parkering. Er utarbeidet rapport for prosjektet. Dialog med Heimevernet om samarbeid. Må utarbeide reguleringsplan.	Arendal Jeger- og fiskeforening, Arendal pistolklubb, Ugland skytterlag, Dynamiske skyttere Arendal	JA	Langsiktig
Ikke avklart	Landbasert seileanlegg og andre vannsportaktiviteter	Arendal seilforening. Regionalt anlegg.	JA	Langsiktig
Ikke avklart	Båtsportanlegg (sjø/land) for motorisert aktivitet. Behov for å avsette areal i sjø.		JA	Langsiktig
Arendal idrettspark	Hoppanlegg ski - rekruttanlegg	Øyestad IF	JA	Langsiktig
Brekka ridebane	Rehabilitering/oppgradering ridebane	Brekka rideklubb	JA	Langsiktig
Ikke lokalisert - mulig som et uteanlegg til alternativ Vindholmen	Svømmeanlegg utendørs - triathlon	Arendal Triathlon	JA	Langsiktig
Ikke lokalisert	Cricketanlegg	Hisøy IL	JA	Langsiktig
Skytebanen	Rehabilitering av kunstgressbanen, 9-bane (2032)	Granehallen AS	JA	Langsiktig
Lunderød kunstgressbane	Rehabilitering Skarpnes arena, 11-bane (2033)	Øyestad IF	JA	Langsiktig
Stuenes skole	Rehabilitering av kunstgressbane, 7-bane (2034)	Sørfjell IL	JA	Langsiktig
Norac	Rehabilitering av kunstgressbanen, 9.bane (2035)	Granehallen AS	JA	Langsiktig
Hisøy skole	Rehabilitering av kunstgressbanen, 7-bane (2036)	Hisøy IL	JA	Langsiktig

Idretten har meldt inn store behov knyttet til kommunens egne anlegg. Det meldes behov for nye anlegg, og renovering og utvidelse av eksisterende anlegg. Det er behov for å utarbeide en egen handlingsplan for de kommunale anleggene. I oversikten under her, så er noen anlegg gruppert sammen i påvente av handlingsplanen. Handlingsplanen vil utarbeides i et samarbeid mellom Arendal idrettsråd, Arendal eiendom og kulturenheten.

Idretts- og friluftslivsanlegg - behov kommunale anlegg

Anleggssted (alfabetisk rekkefølge)	Anleggstype / beskrivelse	Eier / søker	Kan søke spillemidler	Tidshorisont
Arendal idrettspark - skøytebanen	Utskifting av asfaltdekke til betongdekke. Rehabilitering av lysanlegg til LED. Ombygging av kjøleteknisk rom.	Arendal kommune – regionalt anlegg	Søkt 2025, fornyet 2026	Kortsiktig
Stinta barneskole	Rehabilitering ballbinge (nærmiljøanlegg)	Arendal kommune	Søkt 2026	Kortsiktig
Torvet	Universelt utformet aktivitetsområde med ulike aktivitetselementer kombinert med leikeplasselementer	Arendal kommune	Avhenger av tiltak	Kortsiktig
Stølsvika	Nærmiljøanlegg, renovering toaletter, opprusting sti og etablering av baderampe. Fått tilskudd (friluftslivsmidler)	Arendal kommune – statlig sikret friområde	NEI	Kortsiktig
Byløypa	Sammenhengende trasé Byløypa - fra Kuben til Bomuldsfabriken	Arendal kommune	JA	Kortsiktig
Bymarka	Turløype Nesheim - Granestua	Arendal kommune	JA	Kortsiktig
Tromøyhallen, Stueneshallen, Hisøyhallen, Birkenlundhallen, Nedeneshallen	Idretten har spilt inn behov for utbedringer i alle hallene. Utbedringer må innarbeides i kommunal handlingsplan og innarbeides i årlige investeringsbudsjett.	Arendal kommune	Avhenger av tiltak	Kortsiktig
Arendal skatehall	Fornyelse ramper	Arendal kommune	JA	Kortsiktig
Arendal idrettspark	Behov for rehabilitering av utendørs tennisbaner og basketballbaner	Arendal kommune	JA	Kortsiktig
Arendal Idrettspark	Ombygging av kjøletårn til tørrkjøling. Gir betydelig reduserte driftskostnader og miljøgevinst (legionellaproblematikk forsvinner)	Arendal kommune	Må avklares	Kortsiktig
Arendal øst	Ny utendørs skatepark i betong – kan brukes til all rullende aktivitet	Arendal kommune	JA	Kortsiktig
Kloppedalsmyra	Nærmiljøanlegg	Arendal kommune	JA	Kortsiktig
Turstier, badeplasser, friområder, inkludert merking	Oppfølging av plan for friluftslivets ferdselsårer (2022) og kartlegging av tilgjengelighet og universell utforming av friluftslivsområder (2025)	Arendal kommune og i samarbeid med lag/ foreninger	Avhenger av tiltak	Kortsiktig og langsiktig
Sparebanken Norge Amfi Arendal (Sør Amfi)	Arrangementshall: Ombygging til fire spilleflater håndball. Dette inkluderer bygging av ny turnhall i idrettsparken.	Arendal kommune - regionalt anlegg	JA	Langsiktig
Arendal idrettspark	Fotballhall – kald hall – over kunstgress	Arendal kommune – regionalt anlegg	JA	Langsiktig
Arendal idrettspark og Norac stadion	Rehabilitering av kunstgressbaner med undervarme, inkl LED lys	Arendal kommune	JA	Langsiktig
Arendal idrettspark, Stuenes stadion, Moltemyr kunstgress	Rehabilitering av kunstgressbane uten undervarme, inkl LED-lys	Arendal kommune	JA	Langsiktig
Lunderød, Bjønnes, Stuenes stadion	Rehabilitering av klubbhus	Arendal kommune	Avhenger av tiltak	Langsiktig
Lunderød stadion	Lys (LED) på stadion. Ikke lys fra før, behov for å kunne utvide brukstid/sesong, nytt lydanlegg	Arendal kommune	JA	Langsiktig
Asdal	Ny idrettshall – må avklare behov knyttet til ny skolestruktur Arendal vest	Arendal kommune	JA	Langsiktig

Kulturarenaer – behov organisasjonseide eller private anlegg

Anlegg merket med * er anlegg det ble søkt støtte til i 2025. Ingen anlegg fikk støtte fra kommunen.

Anleggssted	Anleggstype / beskrivelse	Eier / søker	Kan søke spillemidler	Tids-horisont
Forsamlingslokaler, klubbhus, kulturlokaler, møteplasser, lokalmu-seer	Det er meldt inn utbedringsbehov på flere forsamlingslokaler i forbindelse med søknad om kommunal støtte, se anlegg merket *. De siste årene har det på grunn av den økonomiske situas-jonen ikke vært gitt noe kommunalt tilskudd til forsamlingslokaler/kultur-lokaler. Støtteordningen for tilskudd til rehabilitering av kunstgressbaner og tilskuddsordningen til drift/ved-likehold lysløyper, utvides derfor (fra 2027) til også å inkludere alle former for kulturbygg, forsamlingslokaler og idrettsanlegg i regi av lag, foreninger og ideelle organisasjoner.		Avhenger av type tiltak	Kortsiktig
Arendal kulturhus	Nytt sitteamfi i salen Store Torungen, samt renovering av balkongplasser. Ny orkestergrav og amfi foran sceneområdet. Orkestergrav med heis til flygelgarasje og kjeller. Nytt scenegulv til Store Torungen.	Arendal kulturhus AS	JA	Kortsiktig
Munken	Grafikkverkstedet	Grafikkverkstedet	JA	Kortsiktig
Munken	Renovering av konsert- og arrangementslokaler	MONK AS	JA	Kortsiktig
Lunderød	Bygging av beredskapsanlegg	Norsk folkehjelp Arendal	NEI	Kortsiktig*
Furuheim eldresenter	Diverse utbedringer, varmepumper, akustikk, malerarbeid	Øyestad helselag	Må avklares	Kortsiktig*
Sandvigen grendehus	Rehabilitering av tak	Gamle Sandvigen vel	Må avklares	Kortsiktig*
Røde Kors huset	Nødstrøm	Arendal Røde Kors	NEI	Kortsiktig*
Speiderhytte Ytre Skauholmen	Rehabilitering tak	Øyestad speidergruppe	Må avklares	Kortsiktig*
Nersten bedehus	Handicap toalett	Nersten bedehus	Må avklares	Kortsiktig*
IOGT-huset Nygata	Varmepumper	Losje Starkad av IOGT	NEI	Kortsiktig*
Øyestad menighetssenter	Bygging av vei	Øyestad sokn	NEI	Kortsiktig*
Parkinsonhytta Spornes	Veranda og vei	Agder Øst parkinsonforening	NEI	Kortsiktig*
Kultursenter Wataha Camp	Reparasjon av grunnmur, indre vegger og el. Anlegg	Wataha Camp	Må avklares	Kortsiktig*
Det Lindvedske hus	Renovering sikringsskap	Arendal kunstforening	NEI	Kortsiktig*

Kulturarenaer – behov kommunale anlegg

Anleggsted	Anleggstype / beskrivelse	Kan søke spillemidler	Tidshorisont
Hisøy skole, fritidsklubben	Utbedring inneklima. Lokalene er nå stengt for bruk.	Avhenger av tiltak	Kortsiktig
Moltemyr skole	Utvide lokaliteter fritidsklubb i sammenheng med endring av skolestruktur og nærmiljøsatsing.	Avhenger av tiltak	Kortsiktig
Myra grendehus	Ombygging og oppgradering av klubbrom – i samarbeid med Myra UIL	Avhenger av tiltak	Kortsiktig
Fritidsklubber	Generelt behov for opprusting/utbedringer av areal til fritidsaktiviteter	Avhenger av tiltak	Kortsiktig
Bomuldsfabriken	Tak renoveres i 2026. Det er også nødvendig med rehabilitering av fasader, dører og vinduer. Bygningsmassen, som inneholder Norges største kunsthall, uteområdene og gruvene planlegges utviklet som besøks- og opplevelsesmål i retning av f.eks. Danmarks «Louisiana». Ses også i sammenheng med utvikling av Byløypa mellom Kuben og Bomuldsfabriken. Universell utforming av inngangspartiet utføres med en midlertidig løsning i påvente av gjennomføring av utviklingsplanene.	Avhenger av tiltak	Kortsiktig og langsiktig
Arendal bibliotek	Lesesal - Arbeidsplassene på lesesalen er fra 1998 da bygget var nytt. Møblene tilfredsstillter ikke dagens krav til ergonomisk utforming. Det trengs 15-20 arbeidsplasser med hev/senk-bord /skjerming/belysning/stol Auditoriet - Høgtalerne i Auditoriet er fra 1998 og bør byttes til mer oppdatert teknologi. Det trengs også et sceneteppe ved endeveggen av akustiske og estetiske hensyn Eventyrhula - Utstyr og møbler i eventyrhula er i stor grad det samme som da bygget stod nytt i 1998. Det er et stort behov for oppgradering av møbler og utstyr	Avhenger av tiltak	Kortsiktig
Torvet	Utvikle Torvet som møteplass – felles satsing med de private aktørene rundt Torvet og Torvgata.	NEI	Kortsiktig
Kulturkammeret	Nytt gulv Hjertekammeret, skifte kjøkkenet på Smia, inngangspartiet (må sees i sammenheng med foajéområde, klubben og kjøkkenet på Smia).	Må avklares	Kortsiktig
Utvikle byrom	Behov for oppgradering av flere byrom i sentrum. Utvikle disse og se dem i sammenheng med byfornyelse i aksen sentrum mot Munken, Game, Kuben og Bomuldsfabriken.	Avhenger av tiltak	Kortsiktig og langsiktig
Kommunale kulturlokaler og øvingsrom, frivilligsentraler	Utbedringer må innarbeides i kommunal handlingsplan og innarbeides i årlige investeringsbudsjett. Også behov for kartlegging akustikk av rom/bygg som brukes til musikkutøvelse.	Avhenger av tiltak	Kortsiktig og langsiktig

Avgrensninger og oppfølging av planen

Mylder! som Arendals kommunedelplan for kultur 2026 – 2035 er en del av en større kommunal plansamling.

Kommuneplanens samfunnsdel *Arendal mot 2040*, og **kommuneplanens arealdel** er veivisere for kommunens ønskede samfunnsutvikling.

Kulturplanen bidrar også til å realisere målsettinger og satsings-områder kommunen har i andre planer, som **næringspolitisk handlingsplan** og i **Arendals strategidokumenter innen reise-liv og sivilsamfunn**.

Kulturminner og kulturmiljø er nærliggende temaer som kultur-planen nærmere omtalt i egen plan: **Kommunedelplan for kulturminner** fra 2020.

Innbyggertorget, som er en del av kulturenheten, er kun kort inkludert i denne kulturplanen. Dette fordi Arendals arbeid med **innbyggerdialog** skal sees helhetlig på i egen plan.

Kulturplanens mål og strategier vil følges opp i det årlige arbeidet med **handlings- og økonomiplan**, som vedtas av bystyret i desember hvert år. Her vil vi benytte anledningen til å gjøre prioriteringer og legge en mer detaljert plan for gjennom-føring det kommende året.

«Det er ingenting som styrker en ung guttepjokk som å hive det spydet sju-åtte meter lenger enn den nærmeste konkurrenten, og etterpå høre de voksne tiske om talentet mitt og at jeg kom til å havne i norgestoppen hvis jeg satsa videre. (...) Jeg var som en gal, trente fem-seks ganger i uka og tilbrakte timevis på den helvetes banen, der jeg i løpet av åra jeg holdt på må ha kasta spydet rundt jorda både én og to ganger.»

«Prostata» Bård Nannestad

Forankring og inspirasjon

Arbeidet med og innholdet i *Mylder! Vekstplan for kunst, kultur, friluft og idrett* er lovmessig forankret:

Grunnloven § 100: «Ytringsfridom skal det vere.» Denne grunnleggende bærebjelken som baserer seg på sannhets-søken, demokrati og individets frie meningsdanning. Vi legger til rette for et åpent og opplyst offentlig ordskifte.

Kulturlova, sist endret ved lov 9.mai 2025, som krever at kommuner har en skriftlig oversikt over status og utviklings-behov på kulturfeltet, og også fastsetter overordna mål og strategier for feltet, i henhold til **plan- og bygnings-loven** kapittel 8 og 11. Mylder! er på planmessig nivå en kommunedelplan, og detaljert beskrivelse av status og utviklingsbehov er samlet i eget kunnskapsgrunnlag.

Det er kommunenes oppgave å drifte bibliotek etter **Folke-bibliotekloven**. Loven forankrer bibliotekenes rolle som allsidig og aktuell offentlig arena og møteplass. Bibliote-ket skal bidra til kunnskap, utdanning og andre kulturelle aktiviteter, i tillegg til å stille bøker og andre medier til gratis rådighet.

Kulturskolen er en del av **Opplæringsloven, kapittel 26**. Kommunen er pålagt å ha et tilbud om kulturskole til barn og unge, organisert i tilknytning til skolen og kulturlivet, der elevene skal få delta i ulike aktiviteter der de får lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstneriske ut-trykk i et trygt og godt skolemiljø.

Av andre lovtekster relevante for feltet nevnes **Kultur-minneloven** om vår felles kulturarv og identitet, og **Ånds-verkloven** som gir rettigheter til de som skaper, fremfører eller investerer i åndsverk.